

MINISTERUL EDUCAȚIEI al REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA de LIMBI ȘI LITERATURI STRĂINE
CATEDRA de FILOLOGIE GERMANĂ

**Curriculum
la disciplina
Istoria literaturii naționale
(ANUL II, LIMBA și LITERURA A/ LIMBA A traducători)**

Autor: Irina Ciornaia, lector superior

Programa a fost discutată și aprobată
la ședința Catedrei
de filologie germană
la ____03____10____2012
(Procesul verbal Nr.____)

Șefa interimară a Catedrei de filologie germană:
Irina Ciornaia, lector superior

Programa a fost aprobată
la Consiliul Facultății de Limbi și Literaturi Străine
la __03____12____2012
(Procesul verbal Nr. __3__)

Decanul Facultății de Limbi și Litearturi Străine:
Iulia Ignatiuc, dr., conf. univ.

BĂLȚI 2012

I. Preliminarii.

Istoria literaturii germană prezintă curente literare mari, a operelor germane din epoca medievală pînă în prezent. Ea descrie schimbările politice, sociale și istorice care au însoțit-o și au influențat-o. Obiectul „Istoria literaturii germană” îi conduce pe studenți prin diferite epoci a literaturii germane, și îi familiarizează cu cele mai importante lucrări literare a fiecărei epoci. La acestea se formează un tablou a mișcării spirituale unde cooperează ambele: adaptarea și originalul; critica și comentariul operei.

II. Obiectivile disciplinei

1. OBIECTIVE GENERALE:

Studenții anului II, sem. 3 încep studiul istoriei literaturii germane cu epoca medievală și lucrările lor. Epoca medievală se împarte în trei perioade: timpurie, de înflorire, tîrzie. Aceasta este prima introducere în epoca literară. Apoi urmează următoarele epoci: epoca umanismului, epoca reformei, epoca barocului. Bazele lor politice, sociale și cultural-istorice reprezintă fiecare epocă. În centrul cursului se plasează interpretarea detaliată a fiecărei opere în parte, care accentuează epoca și caracteristica a unui scriitor. Studenții se familiarizează cu principalii autori, prin aceasta ei nu numai își largesc orizontul de cunoștințe, dar și își îmbunătățesc cunoștințele în limba germană. În general cursul tinde să găsească un mijloc de a face procesul de învățămînt interesant și atrăgător. Denumirea epocilor și divizarea lor în creații literare lirice, dramatice și proză, textele originale, interpretările poeziile din drame, povestirile și romanile, pasajele lungi îi ajută pe studenți să primească o informație completă despre curs. În acest fel li se dă un îndrumare de a citi mai departe operele sau să le recitească. „Eu aștept de la o lucrare literară ceva nou pentru mine, o modalitate nouă de a vedea, de a vorbi, de a gândi, de a exista” (Peter Hodke).

Se continuă prezentarea și radiografierea în sem. 4 a dinamicii evoluției istorice a literaturii germane prin abordarea in extenso a noilor curente predominante, a unor autori cu noi concepții despre lume și viață, reflectate în gândirea teoretică și în creația literar-

culturală și civilizatorică a acestora prin impactul asupra acestora a perioadei istorice de trecere de la epoca clasicismului la aceea a romantismului, de la eludarea formelor de cunoaștere a lumii exterioare până la familiarizarea autorilor și a cititorilor cu lumea interioară, subiectivismul căpătând o pondere dominantă. Mișcările literare nu sunt privite numai prin dinamica lor interioară, ci și prin prisma legăturilor nemijlocite cu viața culturală, socială și politică a epocilor respective.

2. OBIECTIVE SPECIFICE:

În semestrul 3 sunt abordate începuturile literaturii culte pe teritoriul de dezvoltare a culturii germane, punându-se accentul pe marile monumente literare cum ar fi epopeea eroică „Nibelungenlied” sau poezia de dragoste „Minnesang”, specifică literaturii cavalierești, romanul de dragoste „Tristan und Isolde” de G. von Strassburg. Se va face de asemenea o prezentare a vieții cavalierești și a virtuților cavalierești cerute de preceptele vremii, exemplificându-se prin prezentarea romanului cavaleresc „Parzival” de W. von Eschenbach. De asemenea se va face o prezentare a Umanismului și mișcării reformatoare în Germania și a influențelor lor asupra evoluției vieții culturale. Poezia barocă și cea anacreontică este abordată din perspectiva mottourilor specifice acelei epoci, care se află sub influența Războiului de 30 de ani, „memento mori”, „carpe diem” sau „vanitas vanitatum”. Epoca Iluminismului încheie semestrul 3, studenților fiindu-le prezentate situația cultural- istorică, dar și bazele teoretico- filosofice –teoria romanului a lui Lessing. Vor fi abordate de asemenea și teoreticieni și autori reprezentativi pentru epoca clasicismului, precum Goethe și Schiller.

Semestrul 4 continuă panoramarea istoriei literaturii germane cu o serie de curente de a convergență mai mare sau mai ponderată precum Realismul poetic în care se fac relatări amănunțite despre formele literaturii realist-magice, despre poezia obiectuală, romanul evolutiv, romanul social, romanul istoric, nuvela și povestirile rurale în operele unor autori precum: Conrad Ferdinand Meyer; Gottfried Keller, Theodor Storm, Theodor Fontane. Este abordat apoi curentul

modernist al Naturalismului, conturat pe fundalul istoric și social-politic al epocii, maniera naturalistă de creației fiind ilustrată cu opere ale unor autori precum Arno Holz, Gerhard Hauptmann. Iar în încheierea celui de al doilea semestru al anului al II-lea sunt abordate fenomenele de modificare teoretică și structurală determinate de evoluția tehnicii (descoperirea aparatului fotografic) care face imposibilă menținerea concepției referitoare la scopul mimetic al artei în general, al literaturii în particular, de unde au apărut numeroasele curente moderniste. Perioada între cele două secole, filozofia limbajului și criza expresiei lingvistice sunt analizate pe marginea operelor și autorilor epocii: Hugo von Hofmannsthal; Rainer Maria Rilke, Arthur Schnitzler, Thomas Mann și Hermann Hesse.

A. La nivel de cunoaștere

- să conștientizeze etapele de dezvoltare și stabilire a curentelor literare germane;
- să determine factori istorice (sociale, politice, economice și culturale) care influențează schimbările din domeniul literar;
- să cunoască metodele de cercetare în literatură;
- să identifice specificul dezvoltării literare vechi până la etape actuală.

B. La nivel de aplicare

- să compare particularitățile de dezvoltare a curentelor și școlilor literare germane;
- să determine specificul motivelor, temelor și ideilor operelor literare;
- să compare motivele, temele și ideile din operele literare;
- să cunoască și să fie capabil să explice în ce constă specificul stilului scriitorilor în stadiul de dezvoltare al curentelor literare;
- să identifice specificul literaturii: texte literare (romane, nuvele, poezii, poveste scurte) în timpul formării unei mișcări literare;

C. La nivel de integrare

- să aprecieze importanța particularităților specifice ale dezvoltării literaturii germane din epoca de studiu;
- să evalueze rolul metodelor de cercetare literară;
- să stabilească rolul particularităților specifice stilului autorului și conținutului operelor literare germane;
- să dezvolte aptitudini de analiza literară;
- să aprecieze importanța cunoașterii literaturii germane în dezvoltarea profesionalismului de filolog;
- să redacteze și să analizeze studii de literatură germană în context universal pentru scrierea lucrării de licență.

III. Competențe și subcompetențe

A. Competențe cognitive: aprofundarea competențelor cognitive dobândite în ciclul de licență, adică analiza, interpretarea și redactare de text în limba germană în domeniul lingvisticii, științei literaturii, traductologiei și tehnicilor / strategiilor de comunicare să cunoască în profunzime istoria literaturii germane, precum și cele mai noi teorii și curente literare; cunoașterea celor mai importante modele de descriere sincronică și diacronică a limbii și literaturii germane, cunoașterea tipologiei limbii din perspectiva interferențelor lingvistice și culturale, înțelegerea evoluției sistemului lingvistic și literar din punct de vedere al interrelațiilor culturale; dezvoltarea capacității de identificare și înțelegere a fenomenului de interculturalitate ca premisă istorică și a integrării europene

B. Competențe aplicativ-practice (instrumental-operaționale): dezvoltarea capacității de a analiza pertinent structuri lingvistice și literare, de a se exprima eficient în scris și oral, de a corela cunoștințe similare dobândite pe parcursul traseului de studii, de a identifica și de a utiliza noi surse de informație necesare pentru rezolvarea unor probleme noi și capacitatea de a aplica creativ, în situații profesionale diverse, cunoștințele dobândite; formarea unor deprinderi de cercetare științifică în domeniul limbii și literaturii, aplicând cele mai adecvate metode și metodologii;

C. Competențe de comunicare și relaționale: dezvoltarea competenței de a comunica eficient în limba germană, de a utiliza moduri și stiluri de comunicare variate, adecvate situațiilor specifice, de a se adapta la condițiile muncii în echipă; formarea unor competențe profesionale compatibile cu noile tendințe din domeniul studiilor lingvistice, literare și culturale în vederea unei integrări rapide în comunitatea profesională națională și internațională; dezvoltarea competențelor de comunicare interculturală, astfel încât viitorii absolvenți să devină competitivi pe piața muncii în instituții și organizații culturale, educaționale și economice mixte (româno-germane).

IV. Sugestii metodologice

Realizarea obiectivelor și conținutului cursului se va efectua prin aplicarea atât a metodelor clasice, cât și a celor moderne și îmbinarea lor optimă și armonioasă.

Metoda de predare este adaptată la mijlocirea unor cunoștințe atât în domeniul profesional filologic propriu, cât și din domenii colaterale și de interferență: științele culturii, sociologie, politologie, filozofie, estetică, istoriografie etc.

Sunt folosite metode de investigare moderne – internet, alături de instrumentarul filologic specific, și de prezentare prin folii informative sau prin reprezentări grafice și de text de tip power-point.

V. Activități de învățare și cercetare

Studiul de materiale educaționale de cursuri și lucrări științifice, întocmirea procesului-verbal al prelegerii, elaborarea referate.

VI. Administrarea disciplinei

Codul disciplinei	Anul de studii	Semestrul	Numărul de ore				Evaluarea		Responsabil de disciplină
			C	S	L	Lucru individual	Nr. de credite	Forma evaluare	
U.03.O.017	II	III	30		34	56	4	E	Mag. Irina Ciornaia

Codul disciplinei	Anul de studii	Semestrul	Numărul de ore				Evaluarea		Responsabil de disciplină
			C	S	L	Lucru individual	Nr. de credite	Forma evaluare	
F.08.O.067	IV	VIII	30		34	56	3	E	Mag. Ecaterina Niculcea

VII. Tematica și repartizarea orientativă a orelor

Prelegeri

Semestrul I

Nr. Modulul	Tema cursului	Numărul de ore
Modulul 1.	Die mündliche Dichtung des frühen Mittelalters. Das Nibelungenlied.	2
Modulul 2.	Die mittelhochdeutsche Lyrik: Heinrich von Morungen. Walter von der Vogelweide.	2
Modulul 3.	Das Rittertum. Die mittelhochdeutsche Epik. Die Artusromane.	2
Modulul 4.	Hartmann von Aue, Erech.	2
Modulul 5.	Wolfram von Eschenbach, Parzival.	2
Modulul 6.	Gottfried von Straßburg, Tristan.	2
Modulul 7.	Der Minnesang. Der Tannhäuser.	2
Modulul 8.	Das Spätmittelalter. Heinrich Wittenwiler, Der Ring.	2
Modulul 9.	Das 16. Jahrhundert. Martin Lyther.	2
Modulul 10.	Humanismus und Reformationszeit. Johannes von Tepl, Der Ackermann aus Böhmen. Sebastian Brant, Das Narrenschiff.	2
Modulul 11.	Die lyrische Dichtung des Barock.	2
Modulul 12.	Der Schelmenroman. Hans Jacob	2

	Christoffel von Grimmelshausen, Der abenteuerliche Simplicissimus Teutsch.	
Modulul 13.	Die Aufklärung. Gotthold Ephraim Lessing, Emilia Galotti. Kabale und Liebe.	2
Modulul 14.	Sturm und Drang. Johann Wolfgang Goethe, Die Leiden des jungen Werthers. Johann Wolfgang Goethe, Faust.	2
Modulul 15.	Johann Christoph Friedrich Schiller, Die Räuber	2

**Prelegeri
Semestrul II**

Nr. Modului	Tema cursului	Numărul de ore
Modulul 1.		2
Modulul 2.		2
Modulul 3.		2
Modulul 4.		2
Modulul 5.		2
Modulul 6.		2
Modulul 7.		2
Modulul 8.		2
Modulul 9.		2
Modulul 10.		2
Modulul 11.		2
Modulul 12.		2

Modulul 13.		2
Modulul 14.		2
Modulul 15.		2

**Seminare
Semestrul I**

Nr. Seminarului	Tema seminarului	Numărul de ore
Seminarul 1.	Die Heldendichtung. Das Hildebrandslied. Das Nibelungenlied.	2
Seminarul 2.	Älteste Texte. Der Kürenberger. Die Hausen-Schule. Friedrich von Hausen. Kaiser Heinrich.	2
Seminarul 3.	Der Minnesang. Heinrich von Morungen. Reinmar von Hagenau. Walter von der Vogelweide. Neidhart von Reuental.	2
Seminarul 4.	Hartmann von Aue, Erech.	2
Seminarul 5.	Wolfram von Eschenbach, Parzival.	2
Seminarul 6.	Gottfried von Straßburg, Tristan.	2
Seminarul 7.	Nach 1230. Ulrich von Liechtenstein: Literarische und gesellschaftliche Existenz. Der Tannhäuser.	2
Seminarul 8.	Das Spätmittelalter 1300-1500. Heinrich Wittenwiler, Der Ring.	2
Seminarul 9.	Die Reformationszeit. Martin Lyther.	2
Seminarul 10.	Erasmus von Rotterdam, Das Lob	2

	der Torheit	
Seminarul 11.	Sebastian Brant, Das Narrenschiff.	2
Seminarul 12.	Die lyrische Dichtung des Barock.	2
Seminarul 13.	Der Schelmenroman. Hans Jacob Christoffel von Grimmelshausen, Der abenteuerliche Simplicissimus Teutsch.	2
Seminarul 14.	Die Aufklärung. Gotthold Ephraim Lessing. Die Fabeln.	2
Seminarul 15.	Die dramatische Dichtung von G.E. Lessing. Georg Christoph Lichtenberg, Aphorismen.	2
Seminarul 16.	Die lyrischen und epischen Werke von Johann Wolfgang Goethe.	
Seminarul 17.	Das literarische Schaffen von Johann Christoph Friedrich Schiller.	2

**Seminare
Semestrul II**

Nr. Seminarului	Tema seminarului	Numărul de ore
Seminarul 1.	Zwischen Klassik und Romantik. Die lyrische Dichtung.	2
Seminarul 2.	Die Romantik. Novalis. Clemens Brentano. Joseph von Eichendorff.	2
Seminarul 3.	Das literarische Schaffen von J. und W. Grimm	2
Seminarul 4.	E.T.A. Hoffmann, Der goldene Topf. Der Sandmann.	2
Seminarul 5.	Biedermeier. Eduard Mörike. Anette von Droste-Hülshoff	2
Seminarul 6.	J. Gotthelf, Die schwarze Spinne	2
Seminarul 7.	Vormärz.	2

Seminarul 8.	Junges Deutschland. Heinrich Heine, Deutschland. Ein Wintermärchen	2
Seminarul 9.	J. W. Goethe Wilhelm Meisters Lehrjahre	2
Seminarul 10.	Fontane, Effi Briest	2
Seminarul 11.	Th. Mann, Buddenbrooks	2
Seminarul 12.	Kafka, Das Schloss	2
Seminarul 13.	Kafka, Der Prozess	2
Seminarul 14.	H. Mann, Professor Unrat	2
Seminarul 15.	G. Grass, Die Blechtrommel	2
Seminarul 16.	Christa Wolf, Der geteilte Himmel	
Seminarul 17.		2

VII. Strategii de evaluare

În contextul evaluării curriculare se aplică toate tipurile de evaluare: curentă/ formativă, finală/ sumativă.

Evaluarea finală, realizată în cadrul disciplinei de studiu, permite acumularea creditelor transferabile de studii, indiciu ce confirmă implicarea disciplinei în contextul formării competențelor profesionale. Decizia evaluării finale în sem. III/IV va fi exprimată printr-o notă conform sistemului de apreciere de 10 puncte.

Criteriile de evaluare a disciplinei se elaborează în baza obiectivelor curriculare. Studenții vor susține un examen oral alcătuit din 3 probe:

1. Analiza a operei literare.
2. Analiza și interpretare a poemi.

3. Presentarea a operei literare unui autor modern pentru a alege.

Întrebărilor pentru examen la Literatura Națională

1. Deutsche Literatur von ihren Anfängen bis zum Ende des frühen Mittelalters.
2. Hoch- und Spätmittelalter (1170-1500).
3. Humanismus.
4. Reformation.
5. Barock (1600-1700).
6. Die Aufklärung (1720-1785).
7. Sturm und Drang (1767-1785/90).
8. Klassik (1786-1805).
9. Zwischen Klassik und Romantik (1793-1811).
10. Romantik (1798-1830).
11. Junges Deutschland (1830-1850).
12. Poetischer Realismus (1850-1890).
13. Naturalismus (1880-1900).
14. Literatur der Jahrhundertwende (1890-1920).
15. Expressionismus (1910-1925).
16. Literatur der zwanziger Jahre (1918-1933).
17. Deutsche Literatur im Exil (1933-1945).
18. Literatur der Bundesrepublik Deutschland (1945-1990)
19. Literatur der Deutschen Demokratischen Republik (DDR).
20. Literatur im wiedervereinigten Deutschland (seit 1990).
21. Literatur Österreichs seit 1945.
22. Literatur der deutschsprachigen Schweiz seit 1945.

Bibliografie:

1. Baumann, Barbara/Oberle, Brigitta: *Deutsche Literatur in Epochen.* – München: Max Hueber Verlag, 2001.

2. Baumann,Barbara/Oberle,Brigitta: *Deutsche Literatur in Epochen. – Arbeitsaufgaben.* – München: Max Hueber Verlag, 2001.
3. Beutin, Wolfgang: *Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zu der Gegenwart.* -Metzler, Stuttgart 1994.
4. Blinn,Hansjürgen: *Informationshandbuch Deutscher Literaturwissenschaft.* - Frankfurt am Main,Fisches Taschenbuch Verlag, 1990.
5. Ernst und Erika von Borries: *Deutsche Literaturgeschichte.* – München: Deutsches Taschenbuch Verlag GmbH&Co.KG,1991.
6. Fotiadis, Pierette: *Istoria literaturii germane*, in *Sinteze IV*, vol. III, Ed. Fundației România de Măine București, 2005.
7. Frenzel, Herbert/Frenzel,Elisabeth: *Daten deutscher Dichtung: Chronologischer Abrieb der deutschen Literaturgeschichte.* - München: Deutsches Taschenbuch,1993.
8. Glaser H./Krejci/Lehmann M.J.: *Sprache und Literatur: Ein Textbuch für die Oberstufe.* Band 2 - Bamberg: C.Buchners Verlag,1996.
9. Grosu-Chiriac, Christina/Stirnberg, Nicole: *Deutsche Literatur des Mittelalters. Eine deutsch-rumänische Anthologie.* – Chisinau: CEP USM, 2004.
10. Grosu-Chiriac, Christina/Stirnberg, Nicole: *Deutsche Literatur der frühen Neuzeit. Eine deutsch-rumänische Anthologie.* – Chisinau: CEP USM, 2004.
11. Grosu-Chiriac, Christina/Stirnberg, Nicole: *Deutsche Literatur von der Aufklärung bis zur Klassik. Eine deutsch-rumänische Anthologie.* – Chisinau: CEP USM, 2005.
12. Gudrun, Uhlig: *Proben aus der deutschen Literatur.* - München, Verlag Für Deutsch,1987.
13. Guțu, George: *Istoria literaturii germane*, in: *Sinteze*, vol. III, Ed. Fundației România de Măine, București 2004.
14. Guțu, George et. al.: *Geschichte der deutschen Literatur. Textanthologie*, Bd.1- *Ältere deutsche Literatur*, Ed. Fundației Romania de Maine, București, 2001.

15. Haussermann,U./Alessio,G.D./Günther,G./Kaminski D.: *Literaturkurs Deutsch*. - Frankfurt am Main, Verlag Mority Diesterweg,1987.
16. Holz, Arno: *Lyrishes Porträt aus dem 17.Jahrhundert*. - München, Zürich Piper,1986.
17. Isbăşescu, Mihai: *Istoria literaturii germane*.- Editura Ştiinţifică, Bucureşti 1968.
18. Killy, W./Perels, Chr.: *Die Deutsche Literatur. Das 18.Jahrhundert. Texte und Zeugnisse*. – C.H.Becksche Verlag, München,1983.
19. Kursche, Dietrich: *Mit der Zeit. Gedichte in ihren Epochen*. – Inter Nationes, 1990.
20. Martini,Fritz: *Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart*. - Stuttgart:Alfred Kroner Verlag,1991.
21. Martini, Fritz: *Istoria literaturii germane. De la începuturi până în prezent*. Editura Univers, Bucureşti 1972
22. Pleticha, H.: *Schöne alte Kinderdichtung von Martin Luther bis Christian Morgenstern*. - Würzburg:Sturtz Verlag,1997.
23. Rothmann, Kurt: *Kleine Geschichte der deutschen Literatur*. – Stuttgart: Philipp Reclam jun. GmbH & Co, 1997.
24. Rötzer, Hans Gerd: *Geschichte der deutschen Literatur: Epochen.Autoren.Werke*. - Bamberg: C.Buchners Verlag,1992.
25. Stössel, M.D.: *Geschichte der deutschen Literatur*. - M.:Vessaja Skola,1984.
26. *Zeitenwechsel germanistischer Literaturwissenschaft vor und nach 1945*. - Frankfurt am Main, Fisches Taschenbuch Verlag, 1997.
27. Гуляев, Н.А./Шибанов, И.П./Буняев, Н.Т./ Попырев, Н.Т.: *История немецкой литературы*. – Москва, Высшая школа, 1975.

Dicționare și lexica:

1. DTV junior Literatur-Lexikon: *Sprache, Lebensbilder,Literarische Begriffe und Epochen*. - Berlin: Cornelsen Verlag München; Deutsches Taschenbuch Verlag,1996.

2. Propyläen: *Geschichte der deutschen Literatur*. In sechs Bänden. - Propyläen Verlag, Berlin 1988.
3. Rickfels, Ulfert (Hg.): *Literatur Lexikon*. – Fischer Verlag, Frankfurt am Main, 2002.
4. Wilpert, Gero von: *Deutsches Dichterlexikon*. - Stuttgart: Alfred Kroner Verlag, 1988.

Webografie

- <http://www.mediaevum.de/>
- <http://gutenberg.spiegel.de/>
- <http://www.pohlw.de/literatur/epochen/>
- <http://www.literaturwelt.com/>
- http://www.netschool.de/deu/litg/litg_gnd.htm
- <http://www.literatur-im-foyer.de/Sites/Liste/listeliteraturepochen.htm>

Lucru individual

N	Tema/Modul	Conținutul (Formele lucrului individual)	N de ore	Termen de prezentare
Semester I				
1.		Das Wessobrunner Gebet		
		Aus dem Evangelienbuch		
		Das Nibelungenlied		
		Parzival		
		Meistersang		
		Walter von der Vogelweide		
		Meister Eckhart		
		Johannes von Tepl, Der Ackermann aus Böhmen		
		Sebastian Brant, Das Narrenschiff		

		Christoffel von Grimmenlshausen, Der abenteuerliche Simplicissimus Teutsch.		
		Fabeln von G.E. Lessing		
		Die Räuber von F. Schiller		
		Lyrik von J.W. Goethe		
		J. W. Goethe Die Leiden des jungen Werters		
Semester II				
		Brecht B. Kalendergeschichten		
		Hesse H. Erzählungen		
		Hesse H. Unterm Rad		
		Hoffmann E.T.A. Der goldene Topf.		
		Kafka F. Die Verwandlung		
		Kästner E. Baron von Münchhausen		
		Kästner E. Das doppelte Lottchen		
		Kästner E. Gullivers Reisen		
		Kästner E. Emil und die Detektive		
		Kästner E. Emil und die drei Zwillinge		
		Kästner E. Parole Emil		
		Kästner E. Pünktchen und Anton		
		Kästner E. Die Schildbürger		
		Kästner E. Till Eulenspiegel		
		Keller G. Das verlorene Lachen: Erzählung		
		Keller G. Kleider machen Leute: Novelle		
		Keller G. Romeo und Julia		

		auf dem Dorfe: Erzählung		
		Keller G. Sieben Legenden		
		Mann Th. Mario und der Zauberer		
		Mann Th. Tod in Venedig		
		Mann Th. Tonio Kröger		
		Preussler O. Die kleine Hexe		
		Preussler O. Krampe		
		Remarque E.M. Im Westen nichts Neues.		
		Seghers A. Erzählungen		
		Seghers A. Fünf Erzählungen		
		Storm Th. Aquis submerses		
		Storm Th. Der Schimmelreiter		
		Storm Th. Immensee		
		Thoma L. Die Lausbubengeschichten		
		Wolf Chr. Cassandra		